

Velikost: 20–65 cm
Doba květu: VII–IX
Ohrožený druh

Chlupáček oranžový

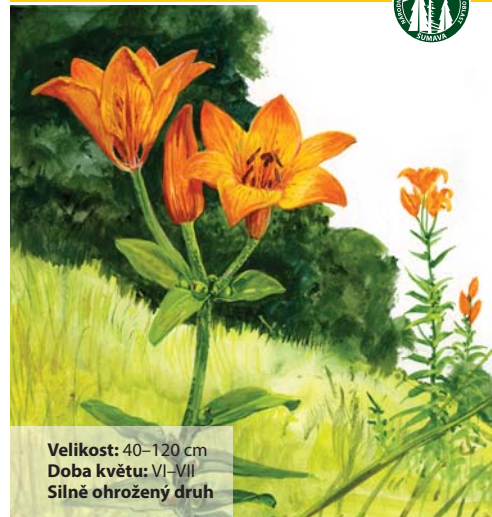
Pilosella aurantiaca
Orangerotes Habichtskraut / Fox-and-cubs

Velikost: 30–60 cm
Doba květu: V–VII

Kohoutek luční

Lycnis flos-cuculi
Kuckucks-Lichtnelke / Ragged-robin

Velikost: 40–120 cm
Doba květu: VI–VII
Silně ohrožený druh

Lilie cibulkonosná

Lilium bulbiferum
Feuer-Lilie / Orange-lily

Velikost: 20–60 cm
Doba květu: V–VI
Silně ohrožený druh

Vstavač mužský

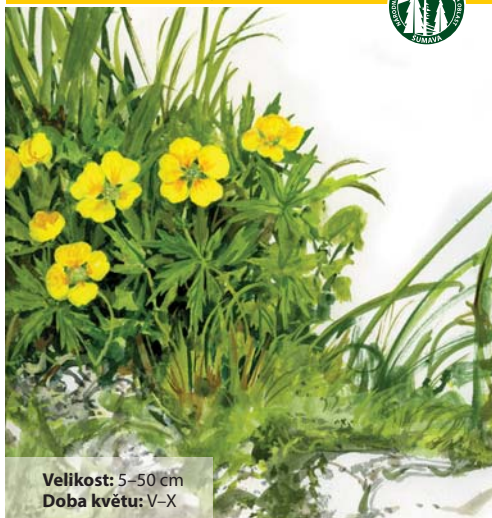
Orehis mascula
Männliches Knabenkraut / Early-purple Orchid

Velikost: 20–80 cm
Doba květu: VII–VIII

Bukvice lékařská

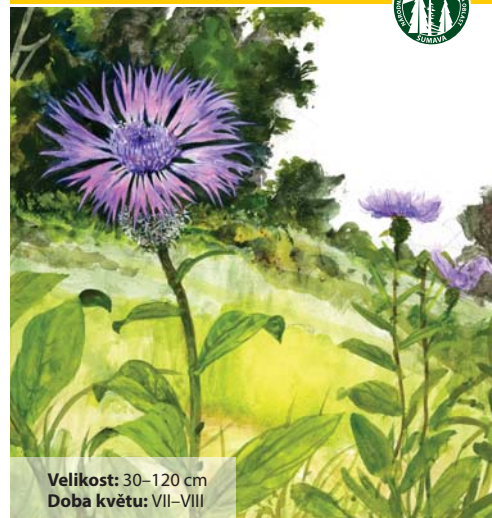
Betonica officinalis
Heil-Ziest / Betony

Velikost: 5–50 cm
Doba květu: V–X

Mochna nátržník

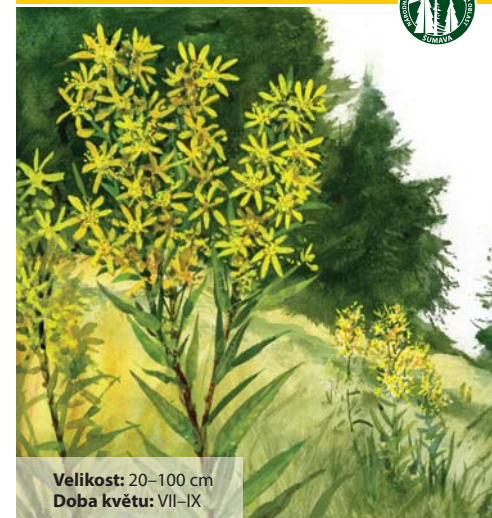
Potentilla erecta
Blutwurz/Tormentil

Velikost: 30–120 cm
Doba květu: VII–VIII

Chrpa parukářka

Centaurea pseudophrygia
Perucken – Flockenblume

Velikost: 20–100 cm
Doba květu: VII–IX

Zlatobýl obecný pravý

Solidago virgaurea subsp. *virgaurea*
Gemeine Goltrute / European Goldenrod

Název: Vstavač mužský**Třída:** jednoděložné rostliny**Řád:** chřestotvaré**Čeleď:** vstavačovité

Biotop: Vyskytuje se na chudých loukách a pastvinách, lesních lemech, paloucích a křovinatých stráních. Na půdách živinami chudých, většinou nevápnitých, kyselých až neutrálních.

Popis: Listy podlouhle obkopinaté, na vrcholu špičaté, báze přízemních listů i lodyhy hustě nachově tečkovaná.

Klas 5–12 cm dlouhý, květy nachové nebo růžové, tmavěji tečkované, vzácně bílé. Pysk květu široce obvejčitý, trojlaločný, na bázi bílý a nachově tečkovaný.

Rozšíření: Je to silně ohrožený druh ČR, na Šumavě je výskyt znám pouze na několika lokalitách.

Vstavač mužský se v ČR vyskytuje ve dvou subspeciích, na Šumavě roste vstavač mužský znamenany. Hlavní rozšíření této subspecie je v moravských Karpatech, kde je místy až dosti hojný.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Zlatobýl obecný pravý****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** hvězdnicotvaré**Čeleď:** hvězdnicovitě

Biotop: Roste na kyselých humózních půdách. Vidět ho můžeme ve světlých lesích, především při jejich okrajích, na pasekách, stráních, vřesovištích a na živinami chudých pastvinách.

Popis: Lodyha je přímá, v dolní části lysá a v horní části někdy pyřitá. Dolní listy jsou vejčité, hrubě zubaté, dlouze řapíkaté, horní úzce kopinaté a přisedlé. Květy mají žlutou barvu, tvoří štíhlá květenství s mnoha úbory uspořádanými v hroznu. Květy jsou 7–18 mm dlouhé a 10–15 mm široké. V lidovém léčitelství se využívá při onemocnění ledvin a močových cest.

Rozšíření: V ČR od nížin do horských oblastí roztroušeně, roste téměř v celé Evropě vyjma značných oblastí ve Středozemí, dále roste v Asii a v Severní Americe. Hojný druh na celé Šumavě.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Lilie cibulkonosná****Třída:** jednoděložné rostliny**Řád:** liliotvaré**Čeleď:** liliovitě

Biotop: Roste na lesních lemech a lesních světlínách, křovinatých stráních a úhorech. Upřednostňuje vlhčí, živinami bohatší provzdušněné půdy. Vyhovují jí především teplá a slunečná stanoviště.

Popis: Velké, pohárovitě široce otevřené, nevonné květy (10 cm i více) mají oranžovou až žlutočervenou barvu. Jedna lodyha nese 1–5 květů. Lodyha je hustě olistěná, listy střídavé, úzce kopinaté. V paždí horních listů se vyskytují zelené, později černé lesklé pacibulky. Přestože má tato rostlina tak atraktivní květy, v našich podmínkách nevytváří plody. Soudí se, že chybí vhodný opylovač, a navíc je tento druh autosterilní (tzn. neschopen opylovat sám sebe). Rozmnožuje se tedy pouze vegetativně pomocí pacibulek.

Rozšíření: Vzácně roste ve vyšších nadmořských výškách, od pahorkatin do horského stupně. Je zařazena mezi silně ohrožené druhy ČR.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Chrpa parukáčka****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** hvězdnicotvaré**Čeleď:** hvězdnicovitě

Biotop: Roste na středně vlhkých až vlhkých, slabě kyselých a humózních horských loukách. Často bývá vysazována jako okrasná rostlina.

Popis: Kořeny jsou tlusté a vřetenovité. Lodyha přímá v horní třetině chocholičnatě větvená. Větve jsou krátké a pod úbory silně ztloustlé, na dotek drsné. Přízemní listy má celistvé, dlouze řapíkaté a v době květu již jsou často odumřelé. Střední a horní listy jsou přisedlé, podlouhlé, na okrajích ostře zubaté a olysalé. Květenstvím je úbor velký 4–5 cm v průměru. Květy mají růžovo-fialovou barvu a připomínají paruku. Plodem je válcovitá nažka s krátkým chmýrem.

Rozšíření: Na Šumavě roste roztroušeně v podhorském a horském stupni. V nižších polohách roste vzácně.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Kohoutek luční****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** hvozdíkotvaré**Čeleď:** hvozdíkovitě

Biotop: Luční druh, který upřednostňuje hluboké živinami bohaté půdy s neutrální až mírně kyselou reakcí. Lze ho ale také nalézt i na chudých rašelinných půdách. Roste na vlhkých až mokřích loukách, někdy též na antropologicky ovlivněných stanovištích s vhodnými půdními podmínkami a dostatkem vláhy, např. v melioračních příkopech.

Popis: Vytřvalá bylina. Květenství je vidlan nebo zdánlivá lata. Květy o velikosti 15–30 mm v průměru jsou tmavě růžové, čepel korunních lístků čtyřlanná až čtyřdílná (s čárkovitými úkrojky). Plodem je kuželovitá tobolka. Přízemní a spodní lodyžní listy jsou až 20 cm dlouhé a 25 mm široké, jsou úzce podlouhlé, střední a horní lodyžní listy jsou menší, přisedlé, obvykle ostře špičaté.

Rozšíření: Je to hojný druh v celé ČR rozšířený od nížin až do hor.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Mochna nátržník****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** růžotvaré**Čeleď:** růžovitě

Biotop: Roste téměř všude díky své široké ekologické amplitudě. Nalézt ji můžeme na vlhkých loukách, suchých pastvinách, rašeliništích, vřesovištích, podél cest a na lesních okrajích.

Popis: Lodyha je poléhavá až přímá, přitiskle až odstále chlupatá. V době květu jsou přízemní listy často již odumřelé, lodyžní listy jsou střídavé, přisedlé a trojčetné. Lístky klínovitě obvejčité nebo podlouhle kopinaté, vpředu zubaté, na rubu chlupaté. Květy mají žlutou barvu a jsou čtyřčetné, kalich je krátce přitiskle chlupatý a korunní lístky obsrďčité. Plodem je jednosemenná nažka. Její jméno nátržník je odvislé od tvaru oddeku, který je na konci jakoby utržený. Je to léčivá rostlina, která se používala proti průjmovým a zánětlivým onemocněním.

Rozšíření: Hojně rostoucí druh v celé ČR.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Chlupáček oranžový****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** hvězdnicotvaré**Čeleď:** hvězdnicovitě

Biotop: Roste na loukách a pastvinách nebo lesních světlínách. Obvykle jsou to stanoviště s kyselými půdami chudšími na živiny.

Popis: Květy jsou sytě oranžové až nachově červeně zbarvené s černožlutou bliznou. Vytřvalá bylina s mléčnicemi s přízemní růžicí listů, četnými nadzemními i podzemními výběžky. Celá rostlina je hustě měkce chlupatá, v horní části lodyhy jsou chlupy tmavě zbarvené.

Rozšíření: V Čechách roztroušeně rozšířen v horských partiích Šumavy a Jeseníků. Pro svůj dekorativní vzhled je hojně pěstovaný na zahrádkách, odkud se mnohdy šíří do okolí, takže jeho druhotné rozšíření je i mimo tyto horské oblasti. Tento druh je v Červeném seznamu zařazen mezi ohrožené druhy ČR. Pro Šumavu je významným alpským migrantem.

Ilustrace: Pavel Procházka**Název: Bukvice lékařská****Třída:** dvouděložné rostliny**Řád:** hluchavkotvaré**Čeleď:** hluchavkovitě

Biotop: Roste na těžších, jílovitých až hlinitých půdách bohatých na minerály. Můžeme ji vidět ve světlých lesích, na vlhkých loukách a pastvinách. Je náročná na světlo.

Popis: Lodyha je přímá, nevětvená, zřídka v horní části s 1 párem větví, čtyřhranná a řídcě olistěná. Přízemní listy jsou vstřícné, dlouze řapíkaté, horní listy jsou přisedlé. Čepele listů jsou podlouhle vejčité, vroubkovaně zubaté, na rubu chlupaté s vyniklou žilnatinou. Květ má barvu červenou nebo růžovou, avšak zřídka může mít i bílou. Květenství tvoří válcovitý lichoklas. Plodem je obvejcovitá tvrdka. Hojně se využívá v lidovém léčitelství.

Rozšíření: V ČR roste na většině území v nadmořských výškách do 700 m. Na Šumavě se vyskytuje roztroušeně až hojně, především v podhůří.

Ilustrace: Pavel Procházka